

بۇ ئۈرمىدەۋە رەۋام دەبم

نووسىنى : عبدالله دارا

بابه‌تەکان

ژمارە

یەکەم	پێشەکى
دووەم	ئۆومىد چىيە ؟
چوارەم	گرفت و چارەسەرەكان
پىچەم	متمانە بەخۆبۇون
ھەوتەم	پالنەر
ھەشتمەم	پالنەرى باوهەردارى
يانزدەھەم	پالنەرى ھۆشىيارى
سيازدەھەم	ژىنگە
پازدەھەم	دەرئەنجامى راگەياندن
ھەڙدەھەم	ئامانچ
نۆزدەھەم	بۆشاي لەكاتتدا
بىستەم	گرنگى بىرکىردنەوە
بىست و يەك	پوختهى چارەسەر (زانستى)
بىست و دوو	پووختهى چارەسەر (فکرى)
بىست و سى	بى ئۆومىدى لەروانگەي ئاينيەوە
بىست و چوار	ھۆكارى بى ئۆومىدى لەروانگەي ئىسلامەوە
بىست و شەش	بىئۆومىد بۇون و تاوانىكى گەورە
بىست و ھەشت	پەيامى ئاينى ئىسلام و ئومىد
سېھەم	چارەسەرى بى ئۆومىدى لەقۇورىاندا
سى و دووەم	چارەسەرى بىئۆومىدى لەروانگەي ئىسلامدا
سى و چوار	خوودا چى پى ووتە ؟
سى و پىچ	پەيامى كۆتاي

پیشنهاد

به ناوی پهوره ردگاری تاک و ته‌نها و پاک و بینهاوتا
خاوه‌نی ناوی جوان و سیفه‌تی به‌رز ، به ناوی ئه‌و خودایه‌ی که
زانستی ئه‌زه‌لییه و واجبه بۇ وجودی هه‌ممو مه‌وجوددیک ،
قەدەری داناییه و قەزای دادوھری ، سلاو بۇ گیانی پاکی
په‌یامبەر و خانه‌واده و هاوه‌ل و ئه‌و کەسانه‌ی که تا رۆزی دواى
شويىنه‌کەوتەی ئايىنى ئىسلامچىن .

بەریزان دواى تەواوبوونى كتىبى (بەهای ئافرەت) کە
سەلماندنى راستى ئايىنى ئىسلام و گەورەي ئافرەتە بە
بەلگەی زانستى و فکرى و ئايىنى ، نووسىنى ئەم كتىبەم بە
پىوپەت زانى

پىشکەشە بە خويىنەرە ئازىزەكانم و خراوه‌تە بەر دىدى
خويىنەران ، ئەم كتىبە زادەي بىروھەوش و جىهانبىنى نوسەرە
بەپىشت بەستن بە بەلگە ئايىنى و زانستىيەكان ، وە پاشان
رەڭەكىرىدىنىكى

فراوان بۇ زياتر تىڭەشتن ، كە بۇ ئه‌و مەبەستە سوودم
لەئەزمۇونى خۆم و چەندەها سىممىنار و كتىب و سەرچاوه
زانستى و ئايىنى وەرگەرتۇوە

ئۇومىد چىيە ؟

ئەگەر تەواوى ژيانى تۆ برىتىبىت لەوەي كە سەيرى دونيا
بىكەيت ، ئەوا ئۇمىد ئە و پەنجهرەيەپە كە دىمەكانىت بۇ
دەگوازىتەوە ،

رۇونتر بلىم ئەگەر بى ئۇومىد بىت ئەوا تۆ لەپەنجهرەي
ژيانتەوە ھەموو دىمەنەكان بەناشىرىنى دەبىنى و
بەپىچەوانەوەش راستە ،

دەتوانم بلىم ئۇومىدى باش كلىلىكە و بۇ ھەموو ئەو
دەركايانە دەبىت كە بەسەر رووتدا داخراون ،

چوونكە ھەموان دەبى بىزانىن هيچ مروقىك نىيە خاوەنى
ھەموو شتىك بىت ئەسلەن گەر رۇونتر بلىم ھەموومان
خاوەنى دەيان كەمۇوكۇرى و خەونى بەدى نەھاتووين و
دەيان كەلۈپەل و چەمكى دونيای ھەيە كە خولىامان و
ئىمەش خاوەنيان نىن ، بەلام ئەوە ئۇمىدە كە رېكخىستان
بۇ ژيانت دەكات ، پىت دەلىت ئەوەي كە تۆ خاوەنىت زۆر
گەورەيە و ئەوەشى كە تۆ خاوەنى نىت ھەلبەته خىرى
تىدايە ، لەم دىمەنى جىهانەدا ئەوە ئۇومىدە كە پىت
دەلى ھەمېشە لەگۇشەيەكى جوانەوە دونييا بېينە .

ئىمە هەموو مان پىّوېستمان بەۋەيە كە ئومىيەتكى زۆر باشمان بەبىت لەزىيانماندا بۇ ئەۋەي تۈوشى دلتەنگى نەبىن ، وە بەردىۋامى دلتەنگى دەبىتە ھۆى بى ئۇومىيەت بى ئۇومىيەت واتا بەكارھىنانى بىرۇ ھزر و كردارمان بەشىوازىكى خراب .

واتا هەمىشە فکر و بىركردنەۋەي خۆمان بەو شىوازە بەكاردىنин كە دژى خۆمانە .

زۆر بە كورتى ئەگەر پىناسەيەكى مروققى گەشىن بىكەين : برىتىيە لەو مروققەي كە بۇ هەموو كىشەيەك هەولى چارەسەر ئەدات

بەلام بە پىچەوانەوە مروققى رەشىن تەنانەت بۇ ھەر چارەسەرىكىيىش كىشەيەكى تر بونيات ئەنیت . گەشىنى ئەۋە نىيە كە ئىمە كىشەكان نەبىنин و دلتەنگ نەبىن لەزىيانمان ، بەلکوو گەشىنى ئەۋەيە كاتىك تو لەو پەرى كىشە و دلتەنگى بۇوي خاۋەنى ئىرادەي زۆربەھىزى خۆتبىت وە بە ئەقل و بە ھىوايەكى زۆرەوە لە بابەتكان دەروانىت .

مروققى گەشىن بە پىچەوانەي مروققى رەشىنەوە باۋەرى بە ھۆكاري و دەرئەنجام ھەيە دەزانىت لەبوونى ھەر ئەنجامىك كۆمەلىك ھۆكار ھەن و بەشىوازىكى راست و فراوانىر لە حاڭلەتكان دەروان .

گرْفت و چاره سەرەكان

لەم بەشەدا گرنگىرىن ئەو ھۆكارانە باس دەكەين كە ئومىيد و گەشىنى و باوه ربە خۇبۇونت بەته واوهتى لەواز دەكات وە لەھەمان كاتدا چارە سەرەكان شەمان نووسىيۇوھ و لەبەشى دواتردا بە خىشىتە يەك چارە سەرمان نووسىيۇوھ ، كە خۆي زۆر ھۆكار دەبنە هوئى رەشىپىرى و بىئۇومىيد بۇون بەلام ئىيمە لەم كتىيەدا ئاماژەمان بە گرنگىرىن و سەرەكىتىرىن كېشە و چارە سەرەكان كردووھ . كە ئەم حەوت خالى ئاستى ئومىيد و فراوانى جىهانبىنى و گەشىنى تۆ دىيارى دەكەن برىتىن لە :

- مەتمانە بە خۇبۇون
— كاتى بەتاڭ (بۇشايىيەكان لە زىيانىدا)
— پالنەر
— ڙىنگە
— راڭە ياندىن
— ئامانچ
— چۈنۈھتى بەكارەيىنانى ھەزىمان بۇ بىركردىنەوە

متمانە بەخۆبۇون

ئەو كەسانەي كە متمانە بەخۆبۇنيان لەدەس داوه
بىرىتىن لەو كەسانەي كە خاوهنى بېرىيارى خۆيان نىن و
باوهرىيان بە توانا جەستەي و ھزريەكانى خۆيان نىيە و
ئەو كەسانەن كە بەقسەي خەلکى سارد دەبنەوە و
ئەو ناوهرۇكەي كە ھەيانە بەئاسانى لەلايەنى خەلکەوە
دەسكارى دەكىرىت و رېگە بە خەلکى دەدەن كە ساردىيان
بىكەنەوە .

بەلام ئەو كەسانەي كە باوهرىيان بۇخۆيانە
ھەمېشە لەلوتكەي ئومىددان ، ئەو كاتەي مەرۆق
پىيى وايە دەگاتە ئامانجەكەي ، ئەوا بە نېووھى ئامانجەكەي
گەشتۈوه !!

رەاستە چەتر باران راناگىرىت ، بەلام يارمەتىت دەدات
كە تەر نەبىت . بەھەمان شىۋەش متمانە بە خۆبۇون
شىكىستەكانت بۇ كەم ناكاتەوە بەلکوو رېگەي سەركەوتت
بۇ ئاسان دەكا و هانت دەدات زىاتر كاربىكەيت بۇ ئەو
ئامانجەي كە بۇ تو باشە و خۇت ھەللىڭىزداردووھ ،
دەكىرىت بلىن متمانە بەخۆبۇون ھۆكارييکى قوولە كە
ئومىدت پى دەبەخىشىت .

متمانە بە خۆپۈون

بىرۋانە ئەم كورته چىرۇكە :
ئاسكەمېشە لە شىئر خىراترە لە راکىرىنىدا
كە شىئر هەرگىز ناتوانىت پىنى بگاتەوە
بەلام دەزانىت بۇ ئاسكەكان دەبنە نىچىرى شىئرەكان ؟
چۈونكە ئاسكەكان هەمېشە ئاوەرددەنە دواوە و
متمانەيان بە تواناكانى خۆيان نىيە .

تو

كىشەكانى

پالنەر

بۇونى پالنەر بۇونى ھەولدانىيەكە بۇ مەبەستىيەك،
ياخوود ھۆكارييەكە بۇ بەردىۋام بۇون لەزىانت.
تۇ بۇ ھەر كارىيەك دەپكەيت پالنەرىيەك ھەيە ،
بۇ نموونە كاتىيەك دايىك بەديار كۆرپەلەكەيەوە
تا رۆز ھەلدىت بەديارييەوە شەو نخوونى بۇ دەكا و خۆى
دەكاتە ئازارەوە و نۇ مانگ لە پىيىستى سكىدا ھەلىدەگرىت ،
دەزانىيت ئەم ھەموو ئازارا بۇ قبول دەكات ؟ چونكە پالنەرى
ھەيە !

جۇرى پالنەرەكەي برىتىيە لە پالنەرى خۆشەويىستى ، ئەوە
خۆشەويىستىيە كە پالى دەنىت بەرگەي رۆزە سەختەكانى
بېيىتەوە
كە لەكۆتايىدا ئەم دايىكە بەرھەمى پالنەرەكەشى دەبىنېت
كە گەورە كردىنى مندالىيەكە و پاشان بە مرۆققىي كامىل كە
ئەم مرۆفە دەبىتە رۇوناكىيەك بۇ كۆمەلگاڭەي ، بېينە ئەم
سەركەوتىنە مەزنە تەنها پالنەرىيەكى خۆشەويىستى
دروستى كرد ،

پالنهری باوه‌رداری

جوره‌کانی پالنهر زوره ، پالنهری خوشه‌ویستی ، پالنهری پاره ،
پالنهری درونی هتد ...

به‌لام باشترین جوری پالنهر بريتیه له پالنهری ئیمانی
(باوه‌ری) هه‌ر بؤیه گه‌وره‌ترين دیاري خودا بۇ به‌ندەکانی
بريتیه له (ئاینی ئیسلام)

لەكتىبى (به‌های ئافرهت) به وردى باسى شارستانى و سوود
و تايىبەتمەندىيەکانى ئاینی ئیسلاممان كردووه لەروو
زانىستى و فكري و مىزۇويەوه

بؤیه ئىستا ئە و باسه زۆر به خىراى تىشكىك دەخەمە سەرى ،
پىش ئەوەي باسى ئاینی ئیسلام بىھم باسى گرنگى
باوه‌ردارى دەكەم لە ناوەرۆكى مرۆقدا ، مرۆق هەموو زيانى
لە حالەتدايە ، واتا توڭى كتىبە دەخويىتەوه پىيى
دەوتلىكتى حالەت ، كە خراپەكارى دەكەيت حالەتە ،

كە كارى باشمىش دەكەيت هەر حالەتە ، واتا مرۆق هەموو
زيانى لەناو حالەتتا ، مرۆق لە به‌رەدمەم هەموو حالەتە كانىيىشى
پىشت به بيركىرنەوه کانى دەبەستىت ، بيركىرنەوهش دوو

جورى زۆر سەرەكى هەيە ،
— بيركىرنەوه زانىستى
— بيركىرنەوه بىوه‌ردارى

بىركردنەوەي زانستى پىشت دەبەستىت بە و زانيارىيانەي
كە تۆ لەزىانى خۆتدا پىيان گەشتىووى ، وە بىركردنەوەي
باوهەرى رۇونتر بلىم برىتىيە لە بىركردنەوەي ئايىندارى بەپىنى
ئايىنهكەت

جا ئىستا دەمەويىت بەنمواونەيەك باسى گرنگى ئايىندارى
بىھەم و بەتايبەت تريش ئايىنى ئىسلام ،
ئىمە زانيمان مروق بەردەۋام لەحالەتتىدaiه و بۇ ھەموو
حالەتىكىش مروق پىشت بە بىركردنەوەكانى دەبەستىت ، با
نمواونەيەك بەيىنېنەوە ، گريمان تۆ گەنجىكى و لەحالەتىكدا
هاورىيەكت پىشىيارى ئەوە دەكات كە دزىيەك بىھەيت ،
بەھەموو پىوهرىكى ئەقلى بەدەستەھىنانى پارە قازانچە
كەواتە تۆ لەرۇوى زانستى و زانيارىيەوە پارەكە بىزىت
قازانچ دەكەيت ، بەلام!!! ئەوە ئايىنهكەتە كە پىتىدەلىت
نەخىر دزى كردن حەرامە (خوينەر دەبىت لىرەدا لە گرنگى
ئايىندارى تىڭەشتىپىت)

جا با بگەرینەوە سەر ناوه رۆكى باسەكە و بېرىسىن ئايما بو
پالنەرى ئايىنى باشترين پالنەرە بو دەبىت هەموو كەسىك
ئەم پالنەرەي هەبىت ؟

چۈونكە ئايىن و بەتاپىتلىق ئايىنى ئىسلام
لە چوارچىۋەي سەنۋورىكدا دەتهىلىيەتەوە و ناھىيەت زياتر
رۇبچىت لە بابەتكان و رېكخىستىت بو دەكەت ، نەمۇنە تو
ئەگەر ئايىندار نەبىت 15 سال ھەول بو كېرىنى سەيارەيەك
دەدەيت و پىيى ناگەيت و خەفەت دەخۆي ئەم خەفەت
خواردنە رەنگە بگاتە ئاستىك تۆ رەشىبىن بكا و ھەتا لەوانەيە
خۇشتى بۆ بکۈژى ، بەلام ئەگەر پالنەرى ئايىندارىييانەت
ھەبوو خۇ راستە دلتەنگىيەكەت ھەر دەبىت كە نەگەشتۈوى
بە سەيارە دلخوازەكەت بەلام ئومىيد لە دەس نادەيت و
خۇشت ناكۈژى و ئەسلەن ئومىيدەكانت ھىننە قول و فراوان
كە خۆت بەگەورەتر دەزانىت لە كىيىشەكانت ،
بۇيە پالنەرى ئايىنى سەرەكتىرين و سەرەتاپىتلىق پالنەرە كە
تۆ دەبىي ھەتبىي بۇزىانت بؤئەوەي كە تۈوشى ھەورازىك
بۇويت يەكسەر بىي ئۇومىيد نەبىي و لەخالىيەكدا كۆتاپت
بەزىياندا بىت !
پالنەرى ئايىندارىيەت بەھىزبکە و پاشان كار لەسەر
پالنەرەكانى تريش بىكە...

پالنەرى ھۆشىارى

لەرۇوى فكىيەوە زۆر ھۆكار ھەن تا وەکوو ئومىد و قەناعەت
و مەمانە بەخۇبۇونت بۇ دروست بىھەن ،
زۆر رېڭا ھەن كە وات لىدەكەن ھەرگىز خۆت بچۈوك
نەكەيىتەوە لەبەرامبەر ئەو كەلۈپەلانەي كە ڈاۋەنىان نىت ،
بەلام گەنگەلىن ھۆكارىك برىتىيە لە ئاستى ھۆشىارى ،
ئاستى ھۆشىارىش برىتىيە لە تىڭەشتىنى تو بۇ ژيان ، واتا تو
چۇن لە ژيان تىڭەيشتۈويتە؟؟
مرۆڤى ژير دەبىت تىېگات كە ئەو لە ژياندايە بۇ
رۇوبەرۇوبۇنەوەي رۆژگارە سەختەكان و بەرگەگەرنى بەرزى
و نزمىيەكانى رۆژگار ، مرۆڤى ژير دەبىت تىېگات كە لەتاقي
كىرىنەوەدايە ،
تاقى كىرىنەوەش بەشىوازىكە كە تو ھەرگىز ولامت پى نىيە
بۇ ھەموو پرسىيارىك ،
رۇونتر بلىم لە رېڭاي راستىدا كەس نابىت بە شۇفىيرىكى
باش ، بىنگۈومان تو خويىنەريش كە مرۆڤىت بەدوور نىت لەم
تاقى كىرىنەوە و بەرز و نزمىيە ژيان ،

تىيىگە لەوەي كە تۆ لەلايەن دروستەكەرىيکەوە دروستكراوى
بۇ مەبەستىيەتى كەورەتر ئەو مەبەستەش لە قورئاندا زۆر
بەروونى باسڪراواه

(وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ) الذاريات[56]

ھەر بۇخۇي تىيىگەشتن لەو ئايىتە و كارپىيەكىرىدى
دەبىتىن بەھىزىتىرىن چەك لەبەرامبەر ھەموو ئەو ناخۇشىيانەي
كە رۇبەرۇوت دەبنەوە .

كەواتە بىركىرىدىنەوەكانت بگەيەنە ئەو ئاستە بەرزەي
تىيىگەيت كە تۆ گەورەتريت لەو بابەتەنەي كە دەستت
پېيان نەگەشتۈوە ، ئەو پارەيەي كە رۇزانە ھەزاران
كەس خۇيان دەكۈزۈن بۇي ئەوە مروققە كە بەھاى بە پارە
بەخشىيۇوە ، خۇ ئەگەر مروققىك نەبىت ھەموو پارەي دۇنيا
رۇح و ژىريان تىيىدا نىيە ، ئاخىر كارەساتە مروقق بۇ شتىيەك
دەلتەنگ بىت كە خۇي دروستى كردووە ، تىيىگە تۆ لەپارە
گەورەتريت ، ئەوە تؤىيت بەھا چەمكەكانى ژيان دەددەيت ،

زىنگە

زىنگەي بريتىيە لە رۇوبەرىك و چەند كەسىكى دىيارى كراو ،
زۆر گرنگە مروڭ بزانىت لەكويىدaiيە ،
شويىن يەكىكە لە گرنگترىن ھۆكارەكانى ئاستى تو و پىڭەي تو ،
لاي قەساب گۈشت ھەيە و لاي دەرمانخانە دەرمان ھەيە و لەباردا
لەشفرۆش ھەيە و لە قومارخانەكاندا پياوکوژ ھەيە هتد ....
بەلام پىيم بلى تو لەكويىت ؟
پىشم بلى لەگەل كىيت ؟

وە لەخۆشت بېرسە چواردەورەكەت كە ئە و كەسانە دەگرېتەوە
هاورىتن و نزىكتىن چ زىنگەيەكىان بۇت رەخساندۇوە ،
ئاگاداربە چەندىكىش داھىنەر بىت لەناو زىنگەي دروستدا نەبىت
ناگاي بە ئەنجام ، وەك چۈن لە ولاتى كۆرياي باکوور ناتوانىت بىر
لە داھىنان بىھىتەوە ئەزانى بۇ ؟ چونكە لە ولاتى كۆرياي باکوور
خەلکەكەي لە زىنگەيەكدان ئەوهندە چەرمەسەرى و ئازاريان
لەلايەن دەسەلاتدارە دىكتاتۆرەكانەوە دراون خەلک لەوى بەس
بىرى لاي كەمىك نان و تۆزىك ئازادىيە لەوى كەس گۈي نادات بە¹
داھىنان !!

بىينە زىنگە چ رۇلىكى گرنگى ھەيە لە دروستىرىنى كەسايەتى و
ئومىد و ئامانچ و ئاستى ھۆشىيارىت ،
بەوريايىهەوە مامەلە بىھەل ئە و زىنگەي كە بۇخوت ھەلى
دەبېزىرىت.

راستە كۆمەلگا دەسکارى ناکریت بۇ نموونە تۆ لەسکى دايكتدا
ھەلتىنە بىزاردۇوە كە رۇوسى بىت يان فلىپينى
كۆمەلگا دەسکارى ناکرى ، بەلام ژىنگە رۇوبەرىكە لەلايەن خۆتەوە
دىيارى دەكىرىت و خۆشت بەخەلگى جۇراو جۇر پىرى دەكەيتەوە ،
بۇ نموونە دەتوانىت سىنورى ژىنگەي خۆت تا لاي بازارەكەي
ماڭ خۆتان بى و لەم ژىنگەيەشدا چەن كەسىك بۇونيان ھەيە و
چەند كەسىكىش بەدەستى خۆت دەكەيتە هاوارى و هاوبەشى
ژىنگەكەت ، رۇونتر بلىم ، تۆ ئەگەر رۇوبەرت تا لاي مزگەوتەكەي لاي
مالى خۆتان بى
ئەوا ژىنگەي تۆ برىتىيە لە ژىنگەيەكى ئايىدارىييانە و ئەو كەسانەي
كە تووشت دەبن يان خۆت دەيکەيتە هاوارىي خۆت برىتىيەن لەچەند
كەسانىك خاوهنى باوهەرى ئىسلامىن و بەئۇمىدەوە وەك تۆ دىن بۇ
مزگەوت و داواكارييەكانيان لەخۇودا دەكەن و ئەركە دىندايىيەكەي
خۆيان بەجى دەگەيەن . بەلام هەر تۆ ئەتوانى سۇوروەكەت
فراوان بىكەيت تا قومارخانەكەي بازار و لەۋىش بەھەمان شىۋە چەن
كەسىكىت تۈوشىدەبن و چەند كەسىكى قومارچىش دەناسى كە
تەواوى ماناي ژيان لاي قومارچى برىتىيە لەبردنەوەي تۆزىك پارە
و خۆشى كاتى لەسەر پىۋەرى دلتەنگىردىنى كەسى بەرامبەر و
ھەندى جار ئازاردانىيىشيان ،
خويىنەرى ئازىز لىرەدا دوو خولەك بۇھىستە و بەخىرای لەمېشىكى
خۆتدا بەراوردىك بىكە لەنیوانى ئەم دوو كەسەدا و بىزانە جىهانبىنى و
ئاستى ھۆشىيارىييان و ئاستى گەشىپىيان چەنېكى فەرقە !!
كەوايە ژىنگە پىۋەرىك و پالنەرىكە بۇ ئۇومىد و جىهانبىنى و ئاستى
ھۆشىيارى و كەسايەتىت .

دەرئەنجامى راگەياندن

پىش ئەوهى باسى دەرئەنجامى راگەياندن بىكم
بۇ زياتر تىيگەشتى خويىنەر دەمەۋىت پىناسەيەكى راگەياندن
بىكم ،

راگەياندن برىتىيە لە تەواوى ئەو دەنگ و رەنگانەي كە لە دەرەوهى
تۆ روودەدەن و بەشىوازى جىا جىا دەگات بەتۆ ، كە لە سەردىمى
ئىستادا راگەياندن

بەرپىزەي سەدا 95% لە سۆشىال مىديا و دوونىاي ئىنتەرنېتدا
كۆددە بىتەوه ،

وھ ئەگەر سۆشىال مىدياش كەمىك وردتر بىھينەوه دەبىنин
تۆرىكە لە سەر پىوه رى شەبەكە لە توانايدايە لەو سەرە جىهان
تا ئەم سەرە جىهانت بۇ كۆبکاتەوه ، بەرادەيەك تەواوى ئەوهى
لە دوونىاي دەرەوهدا روودەدات دەتوانىت

لە ناو سۆشىال مىديادا بەرجەستەي بىھىت و بىبىنى و ئەسلىن
پىشىت دەگات ،

زانىستى سەردىم سەلماندووېتى كە كىدارى مىشك پەيوەندى
راستەو خۇيىتەي لەگەل ئەو دىمەنانەي كە دەبىنېت ، كەواتە
دەبىت خويىنەر تىيگەشتىپتىت بىنین و بىستان رۆلىكى فراوانى هەيە
لە كىدار و دەرئەنجامە جىاوازەكانى مىشك
ئەي ئايا ئىمە لە سۆشىال مىديا چى دەبىنین ؟

لېرەدا من باسى كەسىكى خەيالى دەكەم
كە وەك مەلائىكەت هيچ غەلەتىك ناكا .

ئەم مروققە كە دەچىتە سەر سۆشىال مىدىا
رەستەوخۇ دەيان شت دەبىنیت كە ئامانچ و خەونى ئەوھ و
بەدەستى نەھىناوه ،

نەمۇنە / گەزىك سەيارە دلخوازەكەي خۆي دەبىنیت كە
خۆي نىيەتى ئەمەش خۆ قبۇول نەكىرىن دروست دەكەت ، لە
شۇينىكى تر هەرزەكارىك لەرېكەي رېكلاame جۇراوجۇرەكان
وردە وردە پىددەنىتە نىّو سايىتە پۇرنۇڭرافىيەكان ، ئىتر مىشىكى
كە بىناغەي بىركىرىدەوە و ولامدانەوەي تەواوى حەلاتەكانى
ژيانىتى پەروردەي دەكەت بەشىوازىكى پۇرنۇڭرافىيەان !!! دواى
ماوهىك لە زۆر سەيركىرىنى ئەو سايىتە ئەو مروققە ئەوەندە
بچووك دەبىتەوە كە تەواوى ژيان لاي ئەو دەبىتە
دەرئەنjamىكى سىكىس (ئۆركازم) ،

وە بەوەش ناوەستىت ، تا واى لىدىت ئەم مروققە
كار دەكەت بۇ ئەوەي بەدەستى بھىنېت ،

وە كارى خراپىش خولقىيەتى وايە هەرچۈنېك بۇي بىرۈيت
كارەساتى گەورە دەخەيتە كۆمەلگا و ژيانى خۆشت ،

ئەوهى كە باسمان كرد هەرزەكارىكە و تىدەكەۋىت چجاي گەر
كەسىك خۆي بۇي بگەرىت!! هەر بەيەك كلىك كەلىن دەخاتە
خۆي و كۆمەلگاڭەشى ، مروققىكى بەوشىوازە دۆراو ئاپا
ئوومىدى چى دەبىت بەرامبەر ژيان ؟
ئاپا مىشىكى تواناي بىركىرنەوهى راستىهكاني هەيە ؟ ، ئاپا
ئەم كەسە دەتوانىت بەرەنگارى رۇزە سەختەكاني بېتىھە ؟
بەرگەي بەرزا و نزمىهكاني ژيانى دەگرىت ؟ ، ئەوه هەرباسى
ئەوه ناكەم كەمروققىكى لىدەرددەچىت تىنۇوە بەخويىنى
خۆي! چجاي ئەوهى ئوومىدى هەبىت .... پىويىستە مروققى ژير
سېستەمېك و فلتەرىك دابنىت بۇ سۆشىيال مېديا و تەواوى
جۈرەكани ترى راگەياندىن بۇئەوهى لەرۇوى راگەياندەوه خۇودى
خۆي و ئومىدىش لەدەس نەدات ،
لەئىستاوه دەبىت زۆر بە وريايىھە مامەلە لەگەل راگەياندىن و
سۆشىيال مېدياكانىت بکەيت .

ئامانچ

ئامانچ بريتىيە لە كىردارەي كە رېڭا و كىردارى تۆ دىيارى دەكەت ، نموونە كاتىك تۆ ئامانجت تەواوكردنى خويىندن بىت دەبىنىت ژيانىت دەبىتتە سەعى كردن و خويىندەوە ، يان ئەگەر ئامانجت ئەوەبى كە لەش و لارىكى جوانت هەبىت بەگىشتى ژيانىت دەبىتتە رېلى ھۆلى لەشچوانى و راھىنان كردن ، يان ئەگەر ھېچ ئامانجىكت نەبىت

ئەوە تۆ كە لەخەوهەلەستىت نازانىت بۇ ھەلسماوى وە ناشزانى كىيىت وە ناشزانى دەبى چىبکەپت بىڭۈومان نەبوونى ئامانچ ھۆكارىكى گرنگى بى ئۇومىدەيىھ ، پىيوىستە مروققى ژير كاربکات تا وەك و لەناو خۆيدا خۆى بىناسىنت بە خۆى و لە رېڭاي ئاستى ژيرى و ئاستى تواناكانى رېڭا دلخوازەكەي خۆى ھەلبىزىرىت ، ئامانچ چەمكىيە ناوەرۇكىيە واتا لەناوەوە خۆتدايە ،

ھەموو شتىك لە ژياندا باي نرخەكەي گرنگى پى دەدرىيەت ، بەها و نرخى مروققىش لە ناوەرۇكدايە باشترين ناوەرۇكى مروققىش ئامانچە ، ئامانجىش پىناسە و وەسفى تۆيە كە قەلەمەكە لاي خۆتە و بەدەستى خۆت دەتوانىت نرخ و قىمەتى خۆت بۇخۆت دىيارى بىكەيت لەرېڭەي ئامانچەكەتەوە .

بۆشای لەکاتدا

هەموو مرۆڤیک بۆشای گەورەی ھەیە لە ژیانیدا لەبوارە جیاوازەكان ، بەلام مرۆڤی راستەقینە ئەو مرۆڤەیە کە بتوانیت بۆشاییەكانی خۆی بە چەمکى شایستە پرپکاتە . وە بۆشای لە کاتەكانی ژیانماندا کاریگەری راستەوخۇ دروست دەکات لەسەر شیوازى ژیانمان و تۈوشبوونمان بەذەمۆکى و بى ئوومىنْد بۇون ، زۇرجار کاتى بەتاڭ نزىكت دەکاتەوە لە ھەلە كردن و بەرە و گرفتى زۇر گەورەی كۆمەلایەتى و دەروونى و هەند ئەگەنەوە ، بۆيە دەبىتە مرۆڤ بەپىنى توانا و خولياكانى خۆی کاتەكانى بە باشترين چەمكە دلخوازەكانى خۆی پرپکاتەوە

تىبىنى لە لاپەرەكانى كۆتايسىدا بەخشىتەيەك پرپىرىنەوەي
کاتەكانمان بە باشترين شیوازى زانىستى بۇ بەرجەستەكردوون .

گۈنگى بېرકىرىنىدەوە

وەك لەسەرتاوه ئاماژەمان پىكىرد ، مروققەمموو ژيانى لەناو
مەوقىف و حالەتتايىھ ، بۇ ھەمموو مەوقىف و حالەتىك مروقق
پىشت دەبەستىت بەبېرકىرىنىدەوەكانى ، وە كاتىك تۈوشى
حالەتىك يان گرفتىك دەبىتەوە ئەم مروققە بە پۈرسە
بېرکىرىنىدەدا دەرۇوا و لەرېيگەي بېرکىرىنىدەوە حالەتەكە
لىكىدەداتەوە و شىكارى بۇ دەكات ،

بېردىكاتەوە ئەم رۇوداوا چۆنە ؟ ھۆكارەكان چىن ؟ چۆن
چارەسەرى بکات ؟ ، بەلام ئەگەر بەنەرېنى بېرى لىكىرىدەوە
يان بە ھەلە يان بە رەشىبىنى بېرى كردەوە ، ئەوا رۇوداواكە و
گرفتهكەي قەبارەيان زىاتر گەورەتر دەبىتەوە ،

بەلام ئەگەر بېرکىرىنىدەوەكەي دروست و گەشىبىنانە بۇو ئەوا
ئەوكات فىشارەكە لە ئەندازەي خۆيدا دەبىنى و بۇشاپىيەكى
باشىرى بەدەستەوەيە بۇ چارەسەرى كېشەكەي ،

نەزانىن لە بېرکىرىنىدەكاتەوە نزىكت دەكاتەوە لە نائومىدى ، ئەگەر
تو لەكارەكەت دەركاراي و پىتت وابى ئىتىر لەبرىسا ئەمرى ئەوا
ھەنگاوىك لە بىرسى بۇون نزىك دەبىتەوە بەو بېرکىرىنىدەوە
ھەلەيت!

بەلام ئەگەر بېرکىرىنىدەكانى دەرسىت بۇو ئەوا كېشەكەت
لە قەبارەي خۆيدا دەھىلىتەوە و نا ئومىد نابىت ، مروققى ژىر
ھىچكات بېرکىرىنىدەكانى دەرى خۆى بەكارناھىنىت ،

پۇختەي چارەسەر لەریگەي زانستىيەوە

چۇن بىوانىن سوود لەم حەوت خالى وەربىرىن كە پىشتر باسمان
كىد ؟

ئامانج = بۇ ئەوهى رېگا و كىردارى خۆت بىزانتىت و بىزانتىت كىيىت ،

ژىنگە = ھەلبىزادنى ژىنگە دروست . بىزانە ژيانى تۆ لەكويىدا يە

و لەگەل كى دايىت ، چوونكە شوين و كەسى ھەلە تۈوشى
شىكىست و نا ئومىدىت دەكەن

پالنەر = ھەمىشە با ھۆكارىيەك و بىيانوو يەك ھەبىت بۇ ئەوهى
بەردىۋام بىت لەزيان

كاتە بەتاالەكان = يەكەم ھەنگا و بۇ ئەوهى دوربىت لەگرفت و

بىئۇومىدى ھەولبىدە كاتەكانت بە چەمكى گۈنجا و پەتكەوە

راڭەياندىن = كۆنترۇلى شتانى چواردىۋورت بکە ، بىزانە چى
ئەبىنى و بىزانە چى ئەبىستىت ، چوونكە ئەمە كارىگەرى

راستەو خۇ لەسەر ژيانىت و بىركردىنەوەكانت دروستەكانت

مەتمانە بەخۇبۇون = بروات بەو شتانە بىت كە خاۋەندارىيان

دەكەيت و سوپاسكۈزارىبە لەسەرى ، تاۋەك و خەلکى دەسکارى

ناۋەرۇكت نەكەن و ساردەت نەكەنەوە و بىئ ئۇومىيد نەبىت

بىركردىنەوە = ھىچكەت بىركردىنەوەكانت نابىت لەدەرى خۆت

بەكاربەھىنىت ، تا وەك و قەبارەي فىشار و گرفتەكان زىاتر نەبن

لەسەرت و بىئ ئۇومىيد نەبىت

باشترين خشته بۇ چارەسەرى بى ئۇومىيەت لە رەووی فكىيەت

وە ھەمېشە باۋەرت وابىت
كە ئەنجام بە دەستى
خودايە و
تو ئەوهى لە سەرت بۇوە
بە باشترين شىواز ئەنجامت
داون
ئەگەر خودا كردى ، ئەوا
دلىخۇشىبە بە ھەولەكانت
ئەگەريش خودا نەيىكىد
ھەلبەتە خودا
بە زانىسى خۆي زاناترە و
باشتىرى
بۇ داناويت

بىركردنەوهى

باش

+

ھەولدان

+

بۇونى ئامانج

ژىنگەي شياو

پالنەرى باش

پىركىرىنەوهى كاتەكانت

سانسۇر كردىنى راڭە ياندىن

متمانە بە خۇبۇون

بىركردنەوهى ئەرىنى

ئەم خشته يە دەتكەيەنىت بە بەرزترىن ئاستى بىركردنەوهى و
گەشىنى و دلتكەنگ نەبوون ، بە شىوازىك كارىگەرى لە سەرت
دەبىت ، كە بە وپەرى متمانە بە خۇبۇونتەوهە خۇت بە گەورە تر
بىزانتى لە كىيىشەكانت و تووشى خەمۆكى و نائومىيەت نەبى و لەناؤ
قەرە بالەغى ژياندا خۇتلىقى ون نەبىت

بىٰ ئۇومىيەت لە رۈوانگەي ئايىيەوە

ئەگەر دەپرسىت بۆچى لە رۈوانگەي ئايىيەوە باسى ئەم چەمكەت كردووە ئەوا ئىمە گرنگى رۆلى ئاين لە بىركردنەوەي مروقىدا لە لە پەرەكانى پىشىوو بە شوازىكى كورت باسمانكردووە ، وە كاتىك من لە رۈوانگەي ئايىيەوە چارەسەر و ھۆكارەكان دەسنىشان دەكەم من وەك نووسەر

پىشت بە ئايىنى ئىسلام دەبەستم ، گەر دەپرسىت بۆ ئايىنى ئىسلام ھەلدى بېزىرى ئەوا ئىمە لە كتىبى (بەهای ئافرەت) بەراوردى ھەموو ئايىنه كانى ترمان كردووە و ئايىنى ئىسلاممان بە باشترين ئاين دەسنىشان كردووە بە بەلگەي فکرى و زانىتى و مىژۇوى و ئامار (ئەم خالى بۆيە باسدەكەم چۈونكە من زۆرينى خويىنەرەكانم بىٰ باوهەن ، پىش ئەوەي پرسىيارەكەم لى بىهن من ولام داونەتهوە) جا ئەگەر ئەتهویت بىگەيت بە راستى و جوانى ئايىنى ئىسلام و چەند وردەكارىيەكى گرنگ بىزانىت وەك بەلگە ، دەتوانىت كتىبى (بەهای ئافرەت) بخويىنىتهوە .

ھۆکارى بى ئۇومىيەتى لە روانگەي ئىسلامدا

پىش ئەوەي چارەسەر و مژدە دلخوشىكەرەكان باسبىكم ، زور بە كۈورتى ئەمەوي ھۆکارى بى ئۇومىيەتى لە روانگەي ئايىنى ئىسلامەوه باسبىكم زور بە كۈورتى ،

بى ئۇومىيەتى لە روانگەي ئىسلامدا : بىرىتىيە " لەوەي كە تۆ خۇودا ناناسى " واتا تۆ هەرگىز خودات نەناسىيۇوه بەناوه جوانەكانى و شارەزايىت نىيە لە سىفەتكانى خودا و بىرات پىيى نىيە ،

چوونكە ئەگەر شارەزابى و بىرات بە سىفەتكانى خودا ھەبىت ، يەكىن لە سىفەتكانى (الرحمن) واتا بە خىشندە ، بەواتايىكى فراوانتر ھەم دەتبە خىشى ، ھەم پىشىت دەبە خىشى !! ، وە ئەوەش بىزانە سىفاتى خودا وەك سىفاتى مروق نىيە ، سىفاتى خودا بەرزترىن نموونەيە و هېچ كات كەمۇوكۇرى تىيدانىيە و بەماناي كەلىمە سىفەتكانى پە بەپىستى خۆيەتى ،

كەواتە بۇمان دەركەوت لەرۇوی خوداناسىيە وە
بى ئومىد بۇون گەورەترين تاوانە و نەشارەزاي و نەناسىنتە بۇ
خودا و لەماناي خودا بۇون تىنە گەشتۈرى و كەلىن و بۇشاي گەورە
لە ئىمامىتدا ھە يە .

خوودا بەهادارە ، وەك رۇونە لاي بەریزتەن ھەموو شىڭىنى
بەهادارىش پەيامى تىدا يە ،
وە ھەموانىش دەزانىن پەيامەكانى خوودا لەرېگەي ئايىنى
ئىسلامە وە دەبىنرىت ، وە ئىسلامىش دوو سەرچاوهى
راستەقىنەي ھە يە كە كرۇكى ئايىنى ئىسلامەن واتا ، خەلکى
مسولمان ئايىنى ئىسلام تەنها لە دوو سەرچاوهى وەردە گۈرىت
كە بىرىتىن لە (قورئان) و (فەرمۇودە) ، با بىزانىن قورئان و
فەرمۇودە چىمان پىيىدە لىيت لەم بارە يە وە ؟ چۆن وەسلى دەكەن ؟
وە چارە سەرەتكەشى بەچى دەسىنىشان دەكەن ، لەدواي ئەم
لاپەرە وە ھەولەددەم بەشىوازىيە زۇر كورت و پوخت باسى بى
ئومىد بۇون بىكەين لە روانگەي قورئان و فەرمۇودە .

بى ئوومىد بۇون و تاوانىيىكى گەورە

بى ئوومىد بۇون لە رەھمى خۇودا يەكىنە لە تاوانەي كە گەورەيە و لە بازنهى خودا پەرسىتى دەرت ئەكەت ، وە لەچەندىن ئايەت و فەرمۇددادا باسکراوه ، ئىمە لىزەدا بەخىراي تىشىك دەخەينە چەند ئايەت و فەرمۇددىيەك

خۇوداي گەورە لەباسى بى ئوومىدىدا پىيمان دەفەرمۇيت :

إِنَّهُ لَا يَأْيُسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَفِرُونَ. (يوسف/٨٧)

واتە: بەراستى كەس لەرەھمەت و بەزەيى خواي گەورە بى ئومىد نابى ئىللا خەلکىيى كافرو بى باوهەر نەبىت.

وە دەفەرمۇيت:

وَهُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ الْغَيْثَ مِنْ بَعْدِ مَا قَطَّعُوا وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهُ.. (الثمرى/٢٨)

واتە: هەر خواي گەورەيە بارانى بەرەھمەت دەبارىنى بۇ خەلکى لەدواي ئەۋەرى خەلکى بەتەواوەتى بى ئومىد بۇون لەبارىنى.

پىغەمبەر و پىشەواي مروقايەتى (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) لە باسى بى ئومىدىدا دەفەرمۇيت:

لایمۇتن احـد منـكـم الـا وـهـو يـحـسـن الـظـن بـالـلـهـ. (رواـهـ مـسـلـمـ / ٣٨٧ـ)
واتـهـ: باـكـهـسـ لـهـئـيـوـهـ مـاـلـ ئـاـوـاـيـ لـهـ دـنـيـاـ نـهـكـاتـ ئـيـلاـ گـوـمـانـيـ باـشـ بـيـتـ
بـهـ رـاـمـبـهـرـ بـهـ خـوـدـاـوـ ئـوـمـىـدـىـ هـبـيـتـ كـهـ خـوـاـيـ گـهـورـهـ باـشـتـرـىـنـ مـاـمـهـلـهـىـ
لـهـ گـهـلـ دـهـكـاتـ .

پىغەمبەرى نازدارمان دخ دەفەرمۇيت ئەگەر بە ويـنـهـىـ چـيـاـىـ ئـوـحـودـ ئـالـتـونـتـ
ھـهـبـىـ وـلـهـرـىـيـ خـوـادـاـ بـيـبـهـخـشـيـتـ خـوـدـاـ لـيـتـ وـهـرـنـاـگـرـىـ هـهـتاـ بـرـوـاتـ وـابـىـ كـهـ
ئـهـوـهـىـ توـوـشـتـ بـوـوـهـ هـهـرـ ئـهـبـوـوـ توـوـشـتـ بـىـ يـاـخـوـودـ ئـهـوـهـىـ توـوـشـتـ نـهـبـوـوـهـ
ھـھـرـ ئـهـبـوـوـ توـوـشـتـ نـهـبـىـ ، ئـهـگـهـرـ بـمـرـىـ وـ بـھـوـ بـيـرـوـ بـاـوـھـرـھـوـ دـهـخـرـىـيـتـهـ
ئـاـگـرـىـ جـهـھـنـمـھـوـهـ ، چـونـكـهـ خـوـدـاـ ھـھـمـيـشـھـ ئـهـوـھـمـانـ بـوـ دـهـكـاتـ كـهـ لـهـ گـهـلـ
بـهـرـزـھـوـنـدـىـ تـوـدـايـهـ !!!!! .

لـهـ ڈـالـىـكـىـ تـرـداـ پـىـغـەـمبـەـرـىـ ئـازـىـزـ دـخـ سـوـيـنـدـ ئـهـخـواـ
چـوـونـكـهـ پـىـغـەـمبـەـرـ هـيـچـ پـىـوـيـسـتـ نـاـكـاتـ سـوـيـنـ بـخـواـتـ ئـيـلاـ مـهـگـهـرـ
باـبـهـتـهـ كـهـ باـبـهـتـيـكـىـ زـوـوـرـ گـرـنـگـ بـىـ ، پـىـغـەـمبـەـرـىـ ئـازـىـزـ سـوـيـنـ ئـهـخـواـ
دـهـلـىـ

والـلـهـ ھـھـرـ کـارـ وـ پـىـشـھـاتـيـكـ خـوـدـاـ بـيـھـيـنـيـهـ رـىـيـ مـسـوـولـماـنـ خـيـرـيـ ئـهـ وـ
مـسـوـلـماـنـهـ تـيـدـايـهـ ئـيـتـرـ پـيـمـ نـاـلـىـيـ تـوـيـ ئـيـمـانـدارـ بـوـچـىـ دـلـتـهـنـگـ ئـهـبـيـتـ ؟

ئـهـمـهـوـىـ بـلـىـمـ ، ئـهـگـهـرـ هـيـشـتاـ بـىـ ئـوـوـمـىـدـ وـ رـەـشـبـيـيـتـ بـهـ رـاـسـتـىـ
تـوـ گـوـمـانـتـ لـهـ دـهـسـهـلـاـتـىـ خـواـھـيـهـ وـ سـوـيـنـدـىـ پـىـغـەـمبـەـرـيـشـ بـهـ دـرـوـ
ئـهـخـيـتـهـوـهـ !

پەيامى ئايىنى ئىسلام و ئوومىد

گەشىنى وشەيەكە سەركەوتىنەكان بە دەوريدا دەخولىنەوە، وشەيەكە دەبىتە مايەي بە گەرخىتنى تواناكان و بە هيىزكردىنى گۆران و بەرە و پىش چوون لە مروقىدا، وشەيەكە وامان لىدەكەت بە چاوى خۆشەويىستىھە بىوانىنە شتەكان. بۇيە خۇوشك و براي مسولمانم پىويىستە گەشىن بىت بۇئەوهى بتوانىت تواناكان بە گەر بخېيت و ببىتە كەسىكى بەرھەم دار، مسولمانى بەرىز لە قورئاندا چەندىن چىرۇك ھەيە پە لە پەند بۇ كەسى ژىر و ھۆشمەند، ئەم چىرۇكانە وامان لىدەكەن گەشىن بىن و ھىوا و ئومىدمان بە خواي خۆمان ھەبىت، يەكىن لەو چىرۇكانە چىرۇكى پىغەمبەر موسا يە (عليه السلام)، لەو كاتەي ئەم پىغەمبەرە بەرىزە و شوينكەوتۇوانى لە شار دەرچوون، لەو كاتەدا بىنيان لە پىشىيانەوە دەرياي نىلە و لە دوايشىيانەوە فىرعەون ودار ودەستەكەيەتى، لىرەدا شوينكەوتۇوانى موسا (عليه السلام) بە موسا يان ووت: [إِنَّا لَمُذْرَكُونَ] (سورة الشعرا: 61)، واتە: ئەي موسا تازە ھەموومان تىاچووين، بەلام موسا (عليه السلام) بەو پەرى گەشىنىيەوە فەرمۇسى: [كَلَّا إِنَّ مَعَنِ رَبِّ سَيَّهَدِينِ] (سورة الشعرا: 62)، واتە: مەترىسەن خوامان لەگەلدايە و ھەرگىز زايەمان ناكات،

خواي گەورەش رۈزگارى كردن و دەرياكەي بۇ لەتكىردىن تاۋەككى پەرىنەوە،
پاشان ھەر لە دەريايىھدا سەرسەختلىن دوژمنى موسای لەناو بىردى كە
ئەويش فېرۇچەون بۇو.

ئەي ھەلگىرى پەيامەكەي الله ، دىلىيابە لە دواي تەنگانە و خەم و
خەفەت خۆشى و شادى دىيت، ئەي ئەي تەي خواي گەورەت
نەبىستووھە كە دەفەرمۇيىت: [فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا]
(سورة الشرح: 5 - 6)، واتە: بەراستى لەگەل تەنگانەدا خۆشى و
ئاسوودەيى دىيت، بىڭۈمان بە دىلىيايى يەوه لە گەل تەنگانەدا خۆشى
و ئاسوودەيى ھەردىيت.

ئەم ئايەتە ئەوپەرى ماناي گەشىنى لە دەررۇونى مىسۇلمانە
رەاستەقىنەكاندا دروست دەكات.

وھ ھيوام وايە لەدواي خويىندەوەي ئەم كتىبە گەشىنى بىكەنە
سېفەتىكى جىڭىز لە خۆتاندا ،

چارەسەرى بى ئۇرمىدى لە قورئاندا

زاناياني دەروونناس دەلىن: "باشترين رېگاچارەي زۆر لە نەخۆشىيە دەروونىيەكان و بەتاپەت خەمۆكى ئەوهىيە مەمانەت بە چارەسەر زۆر بىت، دلنىايى تەواوت هەبىت باش دەبىت، بەراستىش باش دەبىت. زانايان ھەولىاندا رېگاگەلىك بەدۇزىنەوە بۇ چاندى مەمانە لە دەروونى نەخۆشەكانىاندا، بەلام تەنها يەك رېگاي كارايان دۆزىنەوە ئەويش ئەوهىيە مەمانە بەھۆي پزىشکى چارەسەركارەوە لەدەروونى نەخۆشدا بچىنن. ئەو نەخۆشەي مەمانەيەكى تەواوى بە پزىشکەكەي ھەيە، ئاكامگەلىك بەدەستدىنېت زۆر باشتىر لەو نەخۆشەي مەمانەي بە پزىشکەكەي نىيە، ھەر ئەوهىيە قورئانى پېرۇز كردووېتى لەگەل يەك جياوازى كە پزىشکەكە لە قورئاندا خواي پەروردىگارە!! خواي گەورە توشى ئەم كەموكۇرىيە دەروونىيەي كردووېت و ھەر لەتواناي خۆيىشىدايە ئەم زيانەت لى دوور بخاتەوە، بەلكو لەتوانايدايە بىگۇرۇپ بە خىر و چاكەي زۆر، پەروردىگار دەفەرمۇيىت (وَإِنَّ يَمْسَكُ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَافِرَ لَهُ إِلَّا هُوَ إِنَّ
يُذْكُرَ بِحَيْرٍ فَلَا رَادٌ لِفَضْلِهِ يُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّاجِيمُ (107)) [يونس] واتە: (ئەي مرۇف) ئەگەر خوا توشى ناخۆشى و زيانىيكت بکات، ئەوه ھىچ كەس ناتوانىيەت فرييات بىكەوېت و لەسەرتى لابەرىت جىڭە لەو زاتە، ياخود ئەگەر بىيەوېت توشى خىر و خۆشىيەكت بکات، ئەوه ھىچ كەس ناتوانىيەت بەرى فەزىل و بەخىشى خوا بىگرىت، ھەر كام كە بىيەوېت لە بەندەكانى بەھەرەوەر دەكات (لە ناز و نىعەمەتانى بىشومان) ئەو زاتە ھەميشە لىخۆشبوو و مىھەرەبانە.

ئەم ئايەتە پىرۆزە لە نارەحەتلىكىندا سەراسىمىماي لە ژيانمدا دروستىدەكىد، هەر كە بە دۆخىيىكى نارەحەتدا تىپەردىبووم دەستبەجى بىرى ئەم ئايەتەم دەكەوتەوە، دلنىابۇوم ئەم حالەتەي گرفتارىم بە فەرمانى پەرەردەكارە. خواى گەورە بەتوانايم لە گۈرۈنى زيان بۇ خىر و چاكە، ھېچ كەس ناتوانىيەت رېڭرى خىر و چاكەم لېيکات، دلەم ئارام و لە حالەتىكى توندى پە لە خەمۆكى دەگۈرام بۇ حالەتى رۇحىيى ليوان لە خۇشى و گەشىنى، بەتايمەت كە دەمزانى بارودۆخى خراب بە ويستى خواى پەرەردەكارە، من پىيى رازمىم چونكە خوام خۇشىدەۋىت و هەر شتىكىيىشىم خۇش دەۋىت كە خوا بۇم بېرىار دەدات .. پەرسىيارم لىرىدا بۇ تو، خويىنەرى بەرېز! ئايا رازمى نىت خواى گەورە پېشىشكەت بىت، كە سەرچاوهى خىر و چاكەيە، هەر ئەو زاتە بەرېۋەدەرى ژيانتە؟ ئەگەر لەگەل خوا ژيايت ئايا لەو باوەرەدایت كەسىكە بىت بەتوانىيەت زيانىت پېڭەيەنەت (لەكاتىكىدا كە خوات لەگەلدايە)؟!

چارەسەرى بىئۇومىدى لە روانگەي ئايىنى ئىسلامدا

يەكەم شت ئەبىت خوا بناسىت بەنادوھ جوان و سىفەتە بەرزەكانى .

پاشان پىشت بەم خالانە بېھستە

ا-بازانە لە تاقىكىردنەوە دايىت ، خواى گەورە لە قورئانى پىرۆزدا بەلىنى داوه کە تاقىمان دەكاتەوە لە رىگاى (ترس و برسىھەتى و ھەڙارى و خەم و نارەحەتى و لە دەست دانى خۆشەويستان و نەگەشتىن بە تەواوى خەون و ئامانجەكانمان) بە تەنها تىڭەشتىن لەم خالە دەتوانم بەلىم ئەگەر بە گەشىنىيەكى تەواوېش نەگەشتىت ، لانى كەم ھەنگاوايىكى زۆر گرنگ و پىيوىستت ھەلناوه ، بۆيە مروققى باوەردارى بە ئايىنى ئىسلام پالنەرىيکى زۆر گرنگى ھەيە بۇ ئەوھى بوجەستىتەوە لە بەرامبەر كېشە و گرفتەكانى كە بۆخۇي ئەمەش گەورەي و پىيوىستى ئايىن لە مروقدا دەسەلمىنیت ،

۲- ترسەكانىت واز لى بىنە . چونكە خواى گەورە لە قورئاندا بە بەردىۋامى فەرمانمان پى دەكات كە لە هيچ دروستكراوىكى نەترسىن ،

۳- بۇ ھەموو شتىك بىر لە لايەنلى ئەرىينى واتا لايەنلى باشە بىرەوە . چونكە پىغەمبەرمان صلى الله علی وسلم ئىمەمى فىر كردۇدە كە موسىمان ھەمېشە لە ناو خىرو چاكە دايىه .

جا ئەگەر توشى خۆشىيەك بۇو ئەو كات سوپاسى خواى لە سەر دەكات و پاداشتى لەسەر وەردىگەرىت . وە ئەگەر توشى ناخۆشىيەك ھات ئەوھە ئارامى لەسەر دەگەرىت و دىسان پاداشتى لەسەر وەردىگەرىت .

چاره سه ری بیئوو مبندی له روانگهی ئاینی ئیسلامدا

٤- سوپاس گوزار به له سه رئه و شتانهی که خاوه نداریتیان ده کهیت . بی گویدانه

ئه و بارودو خهی تییدای سوپاسی خوای گهوره بکه له سه رئه و شتانهی پیت به خشراوه ،

٥- ئارامی و به خته و هری و بوونی خوت له ناو په رستشدا بدؤزه وه ،
چوونکه به راستی هیچ شتیک هیندھی په رستش ئارامکه ره وه و خوراکی روحی مرؤف نییه (بو ئه وهی به وردە کاریی و شیوازیکی فراوانتر تیېگهیت له مه به ستی په رستش ، بگه ریزه وه بو کتیبی " ده روازه يه ک بو بیرکردن وه له چه مکه کانی ڙیان ")

٦- به گه شبینی بمینه ره وه و هه میشه که سانی به رز بکه به نموونه خوت ، به نموونه ده توانيت سوود له و چیروکانه وه ربگريت که خودا له قورڈانی پیروزدا له سه ر پیغەمبەران باسی کردون وه ک (زه که ریا و نووچ و یونس و یوسف و ئه یووب و محمد) درود و خودایان له سه ربیت ،

خۇودا چى پى ووتىم ؟

وتم خەمبارم
وتي: لَا تَخَرُّنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا^١
خەمبار مەبە خودامان لەگەلە.

وتم كىيىشىم دەيىه
وتي: إِنَّ فَعَ الْعُشْرِ يُسْرًا^٢
دواى ناخوشى خوشى يەت.

وتم بى هىوا بۈوم
وتي: لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ^٣
نا ئومىد مەبە لە رەحمى خودا.

وتم مروقەكان قىسى ناخوش ئەكەن
وتي: فَلَا يَخُنُكَ قَوْلُهُم
قسەكانيان خەمبارت نەكەت

وتم بۇ كاروبارەكانم بەباشى
ناگەنە جى ؟

وتي: إِنَّ اللَّهَ يَفْعُلُ مَا يُرِيدُ^٤
بى گومان خودا ھەر شتىيکى
بوىت ئەنجامى دەدات.

وتم بى كەس و تەنھام
وتي: وَقَالَ رَبُّكُمْ اذْعُوْنِي أَسْتَجِبْ
لَكُمْ^٥

پەرۇھەردگارتان فەرمۇيەتى:
بانگم بکەن، وەلامتان دەدەمەوە.

وتم زۆر دلتكەنگم
وتي: أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُ الْقُلُوبُ^٦
دلەكان ھەر بە يادى خودا ئارام و
ئاسودە دەبن

لەكۆتايدا ئەمەویت بلىم ،

لەكۆنەوە بىستۇومە :

ئەگەر پارەت لە دەسدا ئەوە تۆ شتىكى بەزىخت لەدەسداوە
بەلام ئەگەر كەسايەتىت لە دەسبەيت ئەوە تۆ شتىكت
لەدەسداوە كە بەزىخ ناكىدرىيىتەوە
بەلام ئەگەر ھيوات لە دەسدا ئەوە تۆ شتىكت لەدەسداوە كە بە
ھېچ شتىك بەدەس نايەتەوە و بەھېچ شتىك ناپىورىت و لەپارەش
گىرنىڭترەوە و سەرچاوەي كەسايەتىتە!

((لە دلتدا خۇودا ون مەكە با لەچوالەوانىيەك خۇوتت لى ون نەبىت !!))

عبدالله دارا
سلىمانى | 4:17 دەقەقى بەيانى | 2023\3\17

ھاتمە كۆتا
سموپاس و سەتايىش بۇ خواي جىهانىيەكان ..

لە نووسینەكانى عبدالله دارا

بۇھەر پىشىيارىك
فەيسبۇوك : عبدالله دارا
انىستاگرام : abdulla_daraa
تىلىيگرام : abdulla_dara

ما فى برهەم و نووسينەكانىم گىشتىيە،
ئەمەي كە من دەيکەم بۇ خوودايە هەر كامىك لەنووسىنى كتىبەكانىم و
تىكىسەتلىكىم و يىست بى ئاماژە كردن بە مۆرك و خاوهندارىتى پىشىكەشت بى -